

Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija

WWW.LU.LV/VDKKOMISIJA

ZIŅAS

Sākums > Ziņas >

Kā bija jāvervē čekas aģentus? PSRS Valsts drošības komitejas instrukcija.

LPSR VDK zinātniskās izpētes komisija
16.11.2017

Lai kļiedētu politikāņu tirāžētos mītus par VDK aģentu vervēšanu 20. gadsimta astoņdesmitajos gados, publicējam ar 1983. gada 4. jūlija PSRS Valsts drošības komitejas priekšsēdētāja Viktora Čebrikova (1923-1999), kurš vadīja šo dienestu no 1982. gada 17. decembra līdz 1988. gada 1. oktobrim, pavēli Nr. 00140 spēkā stājušos nolikumu "Par aģentūras aparātu un uzticības personām PSRS Valsts drošības komitejā", ko izmantoja LPSR Valsts drošības komiteja un kas nosaka darbu ar aģentu, rezidentu, satikšanās un konspiratīvā dzīvokļa turētāju aparātu, arī vervēšanu. Konsolidētās versijas tulkojums latviešu valodā.

Pilnīgi slepeni

[2166. eksemplārs, konsolidētā versija, oriģināls krievu valodā]

PSRS Valsts drošības komitejas priekšsēdētāja

Pavēle

1983. gada 4. jūlijā

Nr. 00140

Maskavā

Par nolikuma "Par aģentūras aparātu un uzticības personām PSRS Valsts drošības komitejā" spēkā stāšanās kārtību

PSRS Valsts drošības komiteja, vadoties pēc Komunistiskās partijas, tās Centrālās Komitejas norādījumiem par drošu valsts drošības nodrošināšanu, neatlaidīgi paaugstina VDK orgānu kaujas gatavību cīņā ar šķiras ienaidnieku pastiprināto graujošo izlūkdienestu darbību. Tiek nostiprināti čekistu kadri. Konsekventi tiek ieviests dzīvē ļeņinskais princips stabili balstīties uz darbajaužu palīdzību un atbalstu. Vislielākā nozīme izlūkošanas un pretizlūkošanas uzdevumu risināšanā tiek pievērsta aģentūras aparāta pilnveidošanai, efektīvai tās izmantošanai kā čekistiskā darba pamatlīdzeklim. Tiek uzlabots darbs ar uzticības personām.

Tai pašā laikā starptautiskā stāvokļa samezģlošanās, imperiālisma agresivitātes pieaugums, ienaidnieka slepenās graujošās darbības aktivizēšanās prasa spert tālākus soļus VDK orgānu mobilizācijā un kaujas gatavībā, to operatīvo spēku un līdzekļu nostiprināšanā. Īpašu nozīmi iegūst aģentūras aparāta kvalitatīvas nostiprināšanas uzdevumi, darba ar aģentūru un uzticības personām pilnveidošana.

Pavēlu:

1. Ieviest darbībā PSKP CK un PSRS Valsts drošības komitejas Kolēģijas apstiprināto "Nolikumu par aģentūras aparātu un uzticības personām PSRS Valsts drošības orgānos".
2. PSRS Valsts drošības komitejas centrālā aparāta apakšnodaļu un vietējo VDK orgānu vadītājiem, pierobežas apgabalu karaspēka pavēlniecībām, robežapsardzības vienību un caurlaižu kontrolpunktu vadībai padziļināti iepazīstināt operatīvo sastāvu un prasīt no tā "Nolikuma par aģentūras aparātu un uzticības personām PSRS Valsts drošības orgānos" stingru izpildišanu operatīvajā darbā ar aģentūru.
3. PSRS VDK Operatīvi tehniskajai pārvaldei kopā ar ieinteresētajām PSRS VDK centrālā aparāta apakšnodaļām sešu mēnešu laikā sagatavot Instrukciju par kārtību, kādā izmantojama aģentūra un uzticības personas operatīvi tehnisko pasākumu veikšanā.

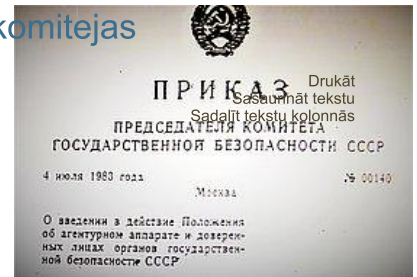
PSRS VDK izmeklēšanas daļai kopīgi ar VDK centrālā aparāta ieinteresētajām apakšnodaļām trīs mēnešu laikā izdarīt nepieciešamās izmaiņas un papildinājumus spēkā esošajā Instrukcijā par kārtību, kādā VDK karaspēkā un orgānos tiek organizēta un veikta personu, kas atrodas apcietinājumā, iekškameru izstrāde, kas izriet no "Nolikuma par aģentūras aparātu un uzticības personām PSRS Valsts drošības orgānos".

Ar pavēli un Nolikumu iepazīstināt PSRS VDK centrālā aparāta apakšnodaļu vadošo un operatīvo sastāvu, VDK orgānus uz vietām, PSRS VDK robežapsardzības karaspēka izlūkdienestu, kā arī VDK izlūkošanas un pretizlūkošanas profila mācību iestāžu (izņemot militāro) speciālo katedru pasniedzēju sastāvu.

Komitejas priekšsēdētājs

V. Čebrikovs

Tematiskie indeksi: 3-18-1, 4-1, 7-1, 7-00, 9-1, 9-2, 9-3, 9-3, 9-5-0, 9-6-0, 9-7-0, 9-8-0, 13-1-3, 16-2, 17,3, 17-3-1, 19-7, 20-2-2, 40-2, 40-3, 40-4, 40-5, 40-6, 40-7, 40-8, 40-9, 40-10, 40-11.

1983. gada 4. jūlija PSRS Valsts drošības komitejas priekšsēdētāja Viktora Čebrikova pavēles Nr. 00140 galva.

Nolikums

Par aģentūras aparātu un uzticības personām PSRS Valsts drošības komitejā

1. Vispārējie uzdevumi

1.1. Ļeņiniskā partija Valsts drošības orgānus radījusi, lai aizsargātu Lielās Oktobra Sociālistiskās revolūcijas iekarojumus Padomju valsts un sabiedrības interesēs. PSKP un tās Centrālās komitejas pastāvīgā kontrole un vadība ir neizsīkstošs čekistu orgānu spēka avots. VDK orgāni stingri ievēro PSRS Konstitūciju un padomju likumus. To darbībā stingri ievērots Ļeņiniskais princips sadarboties ar darbaļaudīm, balstīties uz masām. Padomju cilvēku patriotisks, viņu aktīvā dzīves pozīcija sociālistiskās valsts drošības nodrošināšanā ir neizsmeļama rezerve tālākai VDK orgānu kaujas spēju paaugstināšanai.

1.2. Lai nodrošinātu Padomju valsts un sabiedrības drošību, VDK orgāni izmanto visu tās rīcībā esošo līdzekļu arsenālu, taču vienmēr izceļot aģentūras nozīmi, kas vienmēr ir bijusi un paliek galvenais čekistiskās darbības līdzeklis.

Darba ar aģentūru tiek organizēts atbilstoši Komunistiskās partijas iekšējai un ārpolitikai. Pakļauts mērķiem un uzdevumiem, ko tā nospraudusi VDK orgāniem konkrētos vēsturiskos apstākļos, neatlaidīgi tiek realizēts no partijas un šķiriskām pozīcijām. No čekistiem tas prasa Padomju valsts un padomju sabiedrības interešu dziļu izpratni, augstas politiskās, lietišķās un morālās īpašības.

Izejot no mūsu valsts iekšpolitiskā stāvokļa, tik asa čekistiska līdzekļa kā aģentūras izmantošana jau tagad varētu tikt sašaurināta. Bet tā kā imperiālisms neatsakās un nekad neatteiksies no slepenas un graujošas darbības pret PSRS, padomju valsts drošības orgāni nevar iztikt bez aģentūras. Vēl vairāk, tās nozīme pieaug aktivizējoties imperiālisma agresīvajiem spēkiem, ārvalstu spiegošanas un citiem kaitnieciskiem centriem. Ar aģentūras palīdzību čekisti darbojas uzbrūkoši, iefiltrējas imperiālistisko un nedraudzīgo valstu politiskajos, ekonomiskajos un militārajos orgānos un naidīgajā vidē. Aģenti piedalās arī citās VDK operācijās, pretinieka kaitniecisko akciju atklāšanas un novēršanas pasākumos, valsts noziegumu atklāšanā, profilaktiskajā darbā.

1.3. VDK aģentūras aparāta pamatu veido komunismam un sociālistiskajai dzimtenei uzticīgi padomju pilsoņi. Ņemot vērā specifiskos apstākļus cīņā pret ienaidnieka slepeno kaitniecisko darbību, VDK vervē aģentus arī ārzemnieku, bezpavalstnieku un naidīgu elementu vidē.

1.4. VDK aģentūras aparātam jābūt augsti kvalificētam un skaitliski nelielam, cik nepieciešams konkrētu uzdevumu veikšanai konkrētā operatīvās darbības sektorā.

1.5. Viens no svarīgākajiem aģentūras sekmīgas darbības priekšnoteikumiem ir visstingrākā konspirācijas ievērošana.

1.6. Risinot uzdevumus valsts valstiskās drošības nodrošināšanai, VDK orgāni, pamatojoties uz savstarpēju uzticēšanos, aktīvi izmanto padomju pilsoņu palīdzību.

1.7. Darbs ar aģentūru un uzticības personām tiek veikts stingri atbilstoši Nolikumam par PSRS Valsts drošības komiteju, attiecīgā PSRS VDK Nolikuma normatīvajiem aktiem.* [1]

1.8. Darbs ar aģentūru un uzticības personām ir radošs un sarežģīts, tam jābalstās uz dziļām zināšanām par pretinieka kaitnieciskās darbības formām, metodēm un mērķiem, uz objektīvu analīzi un operatīvā stāvokļa prognozēšanu, pieredzi, izlūkošanas un pretizlūkošanas prasību stingru ievērošanu.

Sekmīga darba ar aģentūru un uzticības personām nodrošināšana no vadošā un operatīvā sastāva prasa organizatoriskas iemaņas, profesionālu kompetenci, audzināšanas, apmācības prasmi, aģentūras aparāta un uzticības personu efektīvu izmantošanu cīņā ar naidīgu elementu un pretinieku kaitniecisko darbību.

2. Pamatuzdevumi, kas risināmi ar aģentūras palīdzību

- Veicami aktīvi pasākumi cīņā pret pretinieka izlūkošanas un kaitniecisko darbību;
- Politiskās, ekonomiskās, zinātniski tehniskās, militārās un citas izlūkošanas informācijas iegūšana;
- Izlūkdienestu, viņu rezidentūru, citu speciālo dienestu, centru un organizāciju, kas darbojas pret Padomju Savienību, izstrāde, iefiltrēšanās tajos; pretinieka aģentu un izlūku kaitnieciskās darbības atklāšana, novēršana un pārtraukšana; spiegu, teroristu un diversantu, kā arī īpaši smagu un citu valsts noziegumus izdarījušu personu, kas slēpjas no kriminālatbildības, meklēšana;
- Personu atklāšana, pārbaude un izstrāde, kas nodibinājušas (gatavojas nodibināt) noziedzīgus sakarus ar pretinieka spēcīgiem; atsevišķu politiski nenoturīgu padomju pilsoņu brīdināšana par nostāšanos uz Dzimtenes nodevības ceļu;
- Padomju pilsoņu pasargāšana no pretinieka kaitnieciskām akcijām;
- Aizsardzības un militārās nozīmes darbu un objektu, valsts un militārā noslēpuma saglabāšana pretizlūkošanas nodrošināšanai; slepenu ziņu izpaušanas pretiniekam novēršana, šādu ziņu noplūšanas, dokumentu un specizstrādājumu pazaudēšanas faktu operatīva izmeklēšana; pret darbību pretinieka tehniskajai izlūkošanai, operatīva specpārvaldījumu un litera drošības nodrošināšana; pretinieka dezinformācija;
- Sadarbība ar pavēlniecību un politikajiem orgāniem PSRS Bruņoto spēku drošības un kaujas gatavības nostiprināšanā;
- PSRS Iekšlietu ministrijas, tās orgānu un iekšējā karaspēka nodrošināšana ar pretizlūkošanu;
- Valsts ekonomikas aizsardzība no pretinieka un naidīgu elementu kaitnieciskās darbības; diversiju un kaitniecības novēršana; ārkārtēju notikumu tautsaimniecības objektos izmeklēšana, to personu noskaidrošana, kas tīšuprāt veicinājuši priekšnosacījumus to radišanai, kā arī antisabiedrisku izpaušmju inspirētāju un musinātāju atklāšana; cīņa pret kontrabandu un nelikumīgām valūtas operācijām;
- Cīņa ar aizrobežu pretpadomju ideoloģisko centru un organizāciju graujošo darbību, to akciju novēršana un izpaušana; nelegālu pretpadomju grupējumu izstrāde, brīdinājuma no masu un grupējumu antisabiedriskām izpaušmēm, emigrācijas un citiem negatīviem procesiem, kas varētu rasties pretinieka, naidīgu elementu vai citu spēku ideoloģiskas diversijas rezultātā, šo procesu neitralizēšana, brīdināt un novērst apzināti nepatiesu izdomājumu izplatīšanu, kas noķengā padomju valsts un sabiedrisko iekārtu, pretpadomju anonīmu dokumentu, lapīņu un uzrakstu autoru meklēšana;
- Teroristisku akciju novēršana;
- Pasākumu apsardzes operatīva nodrošināšana;
- PSRS valsts robežu apsardzes operatīva nodrošināšana;
- Apstākļu radišana operatīvi tehnisko līdzekļu konspiratīvai ieviešanai un pielietošanai, iekārtu uzstādīšanai un citiem speciāliem pasākumiem

- Sadarbošanās, lai pilnīgi un vispusīgi atklātu īpaši bīstamus un citus valsts noziegumus un sniegtu atbalstu kriminālietu izmeklēšanā (?)
- Operatīvās mobilizācijas gatavības nodrošināšana;
- Nepieciešamības gadījumā piedalīšanās sociālistiskā īpašuma izlauptāšanas, kukuļņemšanas un spekulācijas īpaši lielos apmēros atklāšanā.

3. Aģentūras aparāts

3.1. VDK orgānu aģentūras aparāts sastāv no aģentiem, rezidenti, satikšanās dzīvokļu uzturētājiem un nesastāvošiem valsts drošības orgānu slepenajos štatos konspiratīvo dzīvokļu uzturētājiem.

Aģents — tas ir padomju pilsonis, ārvalstu pilsonis (pavalstnieks) vai persona bez pavalstniecības, kas slepeni sadarbojas ar VDK orgāniem un pilda to uzdevumus PSRS drošības nodrošināšanā.

Rezidents — uz idejiski politiskiem pamatiem savervēts padomju pilsonis, kas uztur saikni ar viņam uzticētiem aģentiem vai uzticības personām.

Satikšanās dzīvokļa uzturētājs — uz idejiski politiskiem, patriotiskiem pamatiem VDK orgānu savervēts padomju pilsonis, kas savu dzīvokli nodevis valsts drošības orgānu rīcībā darbam ar aģentiem un rezidenti, vienlaicīgi nodrošinot nepieciešamo konspirāciju.

Konspiratīvā dzīvokļa uzturētājs (nesastāvošs VDK orgānu slepenajā štatā) — uz idejiski politiskiem pamatiem savervēts padomju pilsonis, kas nodrošina apstākļus operatīvajam darbam un darbam ar aģentūru telpās, kas atrodas valsts drošības orgānu rīcībā.

3.2. Katrā valsts drošības orgānu darbības objektā, iecirknī, virzienā tiek izveidots aģentūras aparāts, kas jebkuros apstākļos spēj kontrolēt operatīvo situāciju, ietekmēt tās attīstību vēlamā virzienā, aktīvi cīnīties pret spiegošanu, ideoloģiskām diversijām, jebkādu citu pretinieka un naidīgo elementu kaitniecisko darbību.

3.3. Prasību pēc augsti kvalificēta, bet skaita ziņā nelielu aģentūras aparātu nodrošina: vervējot darbspējīgus, perspektīvus aģentus, nodrošinot labu apmācību un pareizu izvietojumu, kvalificēti strādājot ar katru aģentu un izmantojot visas tā iespējas, patstāvīgi rūpējoties par aģentūras aparāta stabilitāti.

3.4. Aģentūras aparāta formēšana tiek realizēta pēc lineārā objektu principa, pamatojoties uz nepārtrauktu operatīvās situācijas analīzi konkrētos čekistiskās darbības posmos, zinot tās tendences un izvirzītos operatīvos uzdevumus. Sevīša uzmanība tiek pievērsta aģentūras pozīciju izveidošanai iecirkņos un virzienos, kur visāsā izpaužas pretinieka kaitnieciskā darbība, īpaši svarīgu valsts un militāro noslēpumu koncentrācijas vietās. Operatīvais darbinieks savlaicīgi veic vervējamo kandidātu atlasīšanu un izpēti, plānveidīgi nostiprina aģentūras aparātu.

3.5. Pretizlūkošanas aģentus vervē galvenokārt no padomju pilsoņiem mūsu dzimtenes patriotiem, kuriem piemīt augsta atbildības sajūta par Padomju valsts drošību, kuri ar savām personiskajām un lietiskajām dotībām, ieņemamo stāvokli un citām īpašībām spēj sekmīgi pildīt VDK orgānu uzdevumus. Viņus vervē uz idejiski politiskiem pamatiem, ievērojot labrātības principu.

Nepieciešamības gadījumā konkrētu operatīvu uzdevumu veikšanai atļauts vervēt aģentus arī no kompartijas biedru un kandidātu vidus.

3.6. Tur, kur nepieciešams, aģentus vervē no personām, kas nokļuvušas pretpadomju propagandas iespaidā, apsver izdarīt noziedzīgas darbības, pagātnē ir sodītas par pretpadomju darbību, no nacionālistiskiem, reakcionāriem, baznīcu un sektantiskiem, kā arī citiem naidīgiem elementiem.

Viņus vervējot var tikt izmantoti kompromitējoši materiāli, materiālā, kā arī cita personiskā ieinteresētība.

Ir atļauts vervēt personas, kas izdarījušas valsts vai citus noziegumus.

Vervēšana neatbrīvo viņus no kriminālatbildības. Īpašos gadījumos un pastāvot vainu mīkstinošiem apstākļiem, var izlemt jautājumu par aģenta atbrīvošanu no kriminālatbildības likumā noteiktā kārtībā. VDK orgāni var vervēt personas, kas izcieš sodu Iekšlietu ministrijas labošanas darbu iestādēs, PSRS VDK noteiktajā kārtībā.

No augstāk minētām kategorijām izraudzīto personu vervēšanas sagatavošanas, vervēšanas un sekojošā darba procesā ar savervēto aģentu notiek viņa politiskā un tikumiskā pāraudzināšana.

3.7. Aģenti no ārvalstu pilsoņu un bezpavalstnieku vidus tiek vervēti un izmantoti, lai savlaicīgi atklātu un novērstu Padomju Savienībai naidīgu specdienestu plānus graut tās politiski ekonomiskos pamatus un padomju valsts aizsardzības spējas, ar šo pašu mērķi veiktas ideoloģiskas diversijas. Sadarbībai ar VDK orgāniem galvenokārt vervē personas, kas ir lojālas Padomju Savienībai. Vervējot aģentus no ārvalstu pilsoņu un bezpavalstnieku vidus un ar tiem strādājot, pastāvīgi tiek ņemta vērā viņu sociāli šķiriskā piederība, pasaules uzskats, nacionāli psiholoģiskās īpatnības. Vervēšanas pasākumos attiecībā uz šādām personām tiek izmantota gan materiālā, gan cita veida personiskā ieinteresētība, kompromitējoši materiāli.

3.8. Svarīgs operatīvā sastāva uzdevums — ikdienas mērķtiecīga personu meklēšana, no kuru vidus varētu tikt vervēti un aktīvas darbības, audzināšanas un apmācības procesā sagatavoti vērtīgi un īpaši vērtīgi aģenti.

Pie šādu aģentu kategorijas pieder:

no padomju pilsoņu vidus — personas, kas efektīvi piedalās īpaši bīstamu valsts noziegumu novēršanā un pārtraukšanā, pretinieka aģentūras un emisāru atmakošana, iegūst ziņas par pretinieka specdienestu un aizrožu pretpadomju centru plāniem un iecerēm, aktīvi piedalās naidīgu formējumu kompromitēšanā un dezorganizācijā, kā arī iegūst informāciju, kam ir būtiska nozīme svarīgu valsts un militāro noslēpumu saglabāšanas nodrošināšanā, valsts aizsardzības spēju nostiprināšanā, Bruņoto Spēku kaujas gatavības paaugstināšanā un PSRS Valsts robežu apsardzes uzlabošanā;

no ārvalstu pilsoņu un bezpavalstnieku vidus - politiskie un valsts darbinieki, augsti stāvoši ierēdņi, ASV, VFR, Anglijas, Francijas, Japānas, Kanādas, Izraēlas un citu kapitālistisko un nedraudzīgo valstu diplomāti, starptautisko organizāciju vadošie darbinieki un citi ārvalstu pilsoņi, kas piegādā dokumentālu vai citu informāciju par savu valstu iekšējo un ārpolitiku, galveno pretinieku un citām nedraudzīgām valstīm, par viņu plāniem attiecībā pret PSRS, sociālistisko sadraudzību, kā arī ir spējīgi ietekmēt savu valdību kursu formēšanas, izlūkošanas un pretizlūkošanas orgānu kadru darbinieki un aģenti kapitālistisko un attīstības valstu militāro resoru un ģenerālštābu vadošie darbinieki un citas personas, kas var iegūt patiesas ziņas par pretinieka specdienestu plāniem, iecerēm un konkrētām akcijām, ASV militāri ekonomisko potenciālu, viņu militāri politiskā bloka sabiedroto, citu nedraudzīgo valstu operatīvajiem un mobilizācijas plāniem, kā arī jebkuru citu svarīgu informāciju operatīvajos un militārajos jautājumos; kapitālistisko un attīstības valstu šifrēšanas dienestu darbinieki, zinātnieki un speciālisti, kas sniedz dokumentālus un citus datus par kapitālistisko un valstu zinātniski tehnisko potenciālu, militārajiem sasniegumiem un jaunākā bruņojuma veidiem, svarīgām zinātniskām problēmām un izstrādēm, vai kādu citu vērtīgu zinātniski tehnisko informāciju; ievērojami kapitālistisko valstu rūpnieki, finansisti un komersanti, kas izdevīgi Padomju Savienībai ietekmējuši savu valstu ekonomiskās politikas formēšanas; emigrantu, cionistu, nacionālistu, klerikāļu un citu pretpadomju ārvalstu organizāciju vadītāji, funkcionāri un autoritātes, kā arī to emisāri, kas aktīvi sadarbojas ar VDK orgāniem.

Aģentu izvērtēšana atbilstībai vērtīgo vai īpaši vērtīgo kategorijai notiek ņemot vērā viņu iegūto informāciju un tās izmantošanas perspektīvas pēc atbilstoši Otrās un Trešās galvenās, Ceturtās, Piektās un Sestās pārvaldes priekšnieku, PSRS VDK robežapsardzes karaspēka Galvenās pārvaldes apstiprinātiem motivētiem slēdzieniem, pēc savienoto republiku un KPFSR autonomo republiku priekšsēdētāju ieteikumiem, pēc PSRS novadu un

apgabalu VDK pārvalžu, robežapsardzības apgabalu karaspēka priekšnieku, PSRS VDK Pārvalžu īpašo nodaļu un PSRS VDK karaspēka grupu, apgabalu, flotes, centralizētās pakļautības apvienību īpašo nodaļu ieteikumiem. Apstiprinātais slēdziens par aģentu tiek pievienots personiskajai lietai.

3.9. Aģenta vervēšana, kā noteikums, tiek atļauta pēc kandidāta vispusīgas izpētīšanas un pārbaudes, pilnu datu iegūšanas par viņa uzticamību, personiskajām īpašībām un reālajām iespējām, kas nepieciešamas, lai sekmīgi izpildītu VDK orgānu uzdevumus. Secinājumiem par kandidāta atbilstību slepenai sadarbībai ar VDK orgāniem jābalstās uz konkrētiem pārliecinošiem datiem. Šim mērķim tiek izmantoti oficiāli avoti, operatīvā, uzskaitē, aģentūras un uzticības personas, ārējā novērošana, operatīvā ievirze, VDK orgānu informatīvās meklēšanas sistēmas, nepieciešamības gadījumā arī citi operatīvie un operatīvi tehniskie līdzekļi.*[2] Visos gadījumos tiek noskaidroti iespējamie šķēršļi, kas varētu kavēt izraudzīto personu sadarboties ar VDK orgāniem (garīgais (garīgas) fiziskais kaite, zems morālais līmenis, jāpārgums, noslēgtība, aizspriedumainība, gļēvulība, utt.).

Visrūpīgāk tiek pārbaudīti un izvērtēti kandidāti vervēšanai no ārzemnieku, bezpavalstnieku, pastāvīgi ārzemēs dzīvojošo padomju pilsoņu, naidīgi noskaņoto elementu vides, kā arī personas, kuras plānots izmantot īpaši sarežģītos pretizlūkošanas pasākumos un operācijās (iefiltrēšanās pretinieka specdienestos, kaitnieciskos ideoloģiskos centros un organizācijās, ārzemju izlūku, naidīgu grupējumu izstrādē, citos operatīvās uzskaites lietu objektos).

3.10. Lai izpētītu vervējamo kandidātu no padomju pilsoņu vidus konkrētu uzdevumu izpildes laikā un iegūtu objektīvus raksturojošos datus, ar pārbaudāmo personu var nodibināt personisku operatīvu kontaktu. Lai nodibinātu personisku operatīvu kontaktu, jārod attiecīgs iegansts un pamatojums. Tiek veikti pasākumi, lai kandidāts nenotiktu par kontaktu ar operatīvo darbinieku. Uzdevumu, izvirzīšana kandidātam jāatstāj valsts drošības orgānu kompetencē, tiem jābūt atbilstoši kandidāta spējām, jāveicina kandidāta personisko īpašību pilnīgāku izpēti. Nav pieļaujams, ka VDK orgāni atklātu kandidātam savas ieinteresētības objektu.

Personiskā operatīvā kontakta uzturēšanas ilgumu ar vervēšanas kandidātu nosaka diferencēti, atkarībā no kandidāta personības, jau agrāk par viņu iegūtās informācijas ticamībai un apjomam, vervēšanas mērķa, rakstura un uzdevuma nozīmības, kura izpildei nākamo aģentu paredzēts izmantot.

3.11. Aģentu vervēšana notiek gan pakāpeniski iesaistot vervējamo VDK dotu uzdevumu izpildē, gan izsakot tiešu vervēšanas piedāvājumu.

Aģenta savervēšana var tikt nostiprināta gan ar saistību rakstu, no aģenta saņemot operatīvo informāciju, gan ar parakstu apstiprinātu kvīti par naudas vai citas atbildības saņemšanu. Pēc vervēšanas konspirācijas nolūkos, obligāti, aģents izvēlas sev pseidonīmu.

3.12. Par rezidentiem galvenokārt tiek vervēti PSKP biedri, kas pēc savām politiskajām, morālajām, lietīšajām īpašībām un iespējām var nodrošināt sekmīgu aģentu grupu vai uzticības personu vadīšanu un efektīvi izmantot tos pretizlūkošanas uzdevumu risināšanā.

Izpētīt rezidenta statusam vervējamus kandidātus vadās pēc tā, ka rezidentam jābūt uzticīgam Padomju valstij un Komunistiskās partijas lietai, politiski izglītotam, apveltītam ar stipru gribu, spējīgam pārliecināt līdzcilvēkus un atstāt uz tiem vajadzīgo iespaidu. Svarīgas rezidenta rakstura iezīmes ir sirsnība, labvēlīga attieksme, māca panākt dziļu savstarpēju izpratni ar cilvēkiem. Nepieciešamības gadījumā ar vervējamo rezidenta kandidātu var tikt nodibināts personisks operatīvais kontakts.

Rezidenta vervēšana notiek stingri ievērojot labprātības principu. Vervēšana noslēdzas ar paraksta saņemšanu par slepenu sadarbošanos ar VDK orgāniem.

3.13. Konspiratīvo un satikšanās dzīvokļu uzturētājus vervē no padomju pilsoņu vidus, kas ir uzticami kā politiski, tā morāli, no mazskaitlīgām ģimenēm, kas brīvprātīgi un labprāt piekritī sniegt palīdzību valsts drošības orgāniem. Faktu, ka viņu dzīvokļi tiek izmantoti VDK orgānu interesēs, viņiem jāpatur slepenībā, jāveicina konspirācijas nodrošināšana.

3.14. Rezerves kandidātu vervēšana aģentūras aparāta formēšanai īpašā periodā notiek plānotā kārtībā no karaklausībai nepadoto vidus un no personām, kuru ieņemamais amats kara apstākļos pakļauts rezervējumam. Militārās pretizlūkošanas orgānos — galvenokārt no militārpersonu (virsnieku, praporščiku, mičmaņu) un karaklausībai PSRS Bruņotos spēkos pierēģistrētā sastāva vidus.

Vervēšanas kandidātu izpēti notiek sistemātiski īpašā periodā, nepieciešamības gadījumā ar viņiem dibinot personisku operatīvu kontaktu, lai iepazītos un pārbaudītu atsevišķu uzdevumu izpildes procesā (īpaši militāro apmācību, ārkārtēju notikumu izmeklēšanas, utt., laikā.).

3.15. PSKP un VĻKJS biedrus, partijas un komjaunatnes Komiteju biroju locekļus, partijas un komjaunatnes pirmorganizāciju sekretārus, partijas un komjaunatnes aparāta, PSRS Bruņoto Spēku politorgānu, savienoto un autonomo republiku Augstāko Padomju un vietējo Tautas deputātu padomju atbildīgos un tehniskos darbiniekus, arodbiedrību, tiesu un prokuratūras darbiniekus nedrīkst izmantot kā aģentus, rezidentus, konspiratīvo un satikšanās dzīvokļu uzturētājus.

4. Darbs ar aģentūru.

4.1. Tiešais darba organizētājs ar aģentūru konkrētā čēkas darbības sektorā ir operatīvais darbinieks. Viņš ir personīgi atbildīgs par aģentūras izvietojumu, audzināšanu, apmācīšanu, izmantošanu un pārbaudi izejot no operatīvās situācijas noteikumiem un dotajiem uzdevumiem.

Operatīvajam darbiniekam labi jāpārzina katra aģenta, kas uztur ar viņu sakarus, personiskās un lietīškās īpašības, jāredz viņa iespējas dotajā momentā un perspektīvā, pastāvīgi jāpārējas par to paplašināšanu, jāpānāk, lai aģentūra darbotos prasmīgi jebkuros apstākļos, it īpaši sarežģītās un asās situācijās; jārada nepieciešamie apstākļi aģentūras tālākai izmantošanai, ja dotais uzdevums izpildīts saskaņā ar vervēšanas mērķiem, pārceļot aģentus uz citiem darba iecirkņiem vai citu operatīvo apakšvienību rīcībā, utt.. Maksimāla un efektīva operatīvo iespēju izmantošana ir aģentūras aparāta stabilitātes garantija, ceļš, kā ar aģentūras spēkiem risināt uzdevumus, kas attiecas uz VDK orgānu kompetenci.

4.2. Operatīvo darbinieku tiešajiem priekšniekiem jāatbild par padoto operatīvo darbinieku darbu ar aģentūru. Regulāri jāpiedalās vervējamo kandidātu izpētē, aģentu vervēšanā, īpaši tas attiecas uz kandidātiem no ārzemnieku vai naidīgo elementu vidus; jāpārzina to aģentu, ar kuriem saistīti padotie, operatīvās iespējas un jāsniedz regulāru palīdzību konspiratīvo tīkšanos sagatavošanā, jāpalīdz izvērtēt aģentu iesniegtos materiālus un pieņemt nepieciešamos lēmumus, pastāvīgi kontrolēt padoto darbu ar aģentūru, rīkot regulāras kontroles tīkšanās ar aģentūru.

4.3. Augstāk stāvošie vadītāji virza un kontrolē pakļautībā esošo orgānu un apakšvienību aģentūras aparāta formēšanas, izvietojšanas un izmantošanas procesu, sniedz efektīvu palīdzību šai darbā, vispirms uzmanību veltot vērtīgi un īpaši vērtīgi aģentūrai, situācijai asākajos un sarežģītākajos iecirkņos. Ar savu personīgo piemēru vadošie darbinieki māca padotos strādāt ar aģentiem, ieaudzina padotajos darba mīlestību, vervē un uztur sakarus ar aģentiem arī paši.

4.4. Vadošais un operatīvais sastāvs pastāvīgi analizē, kā veicas darbs ar aģentiem, salīdzina rezultātus ar mērķiem un uzdevumiem, kas jārisina VDK orgāniem konkrētās situācijās, izstrādā un īsteno nepieciešamos pasākumus tālākai aģentūras aparāta pilnveidošanai, aģentu izmantošanas efektivitātes paaugstināšanai, specializācijai pēc darba virzieniem un līnijām.

4.5. Īpašu nozīmi darbā ar aģentiem iegūst orgānu un apakšvienību pastāvīga mijiedarbība, aģentu izmantošanas koordinācija, manevrēšana risinot pretizlūkošanas uzdevumus. Nepieciešamības gadījumā aģentu var nodot citam operatīvajam darbiniekam vai operatīvai apakšvienībai, kur tā izmantošana dotu labākus rezultātus.

Praktizē pieredzējušu, pārbaudītu aģentu pārsūtīšanu arī uz kādu laiku no viena orgāna vai apakšvienības uz citu.

4.6. Operatīvi attaisnotos gadījumos ar priekšnieku atļauju, kuriem dotas tiesības sankcionēt vervēšanu, pieļaujama sapārotu aģentu izmantošana.

Istenojot operatīvās spēles, citus aktīvus pasākumus pret pretinieka specdienestiem, atļauts izveidot aģentūru grupas savstarpēji atšifrēto aģentus. Aģentūru grupas tiek veidotas pēc saskaņošanas starp PSRS VDK patstāvīgo un atbilstīgo galveno pārvalžu vadītājiem un ar PSRS VDK Priekšsēdētāja vai viņa vietnieka sankciju. Aģentu savstarpēja atšifrēšana un viņu piedalīšanās šādos pasākumos notiek ar viņu piekrišanu.

4.7. Operatīvā darbinieka darba ar aģentiem pamatforma ir personiskās konspiratīvās tikšanās ar viņiem. Tikšanās laikā notiek aģentu instruktāža, audzināšana un apmācība. Tikšanās sekmes garantē operatīvā darbinieka iepriekšējs vispusīgs sagatavošanās darbs, viņa prasme tikšanās laikā radīt lietīšku atmosfēru, stimulēt aģenta ieinteresētību apspriežamajos jautājumos.

Satiekoties ar operatīvo darbinieku, aģents atskaitās par dotā uzdevuma izpildi, tiek apspriesta aģenta sniegtā informācija, noskaidroti tās iegūšanas apstākļi vai arī uzdevuma neizpildīšanas iemesli. Aģentam piedaloties tiek izstrādāts jauns uzdevums, noteikti uzdevuma izpildes ceļi un veidi, aģenta uzvedība. Uzdevumiem jābūt konkrētiem, reāliem, ņemot vērā aģenta operatīvās iespējas, pieredzi un uzticamību. Lai aģents labāk apgūtu dotos sarežģītus un atbildīgos uzdevumus, var tikt izstrādāti rakstiski uzdevumi. Kvalificēta uzdevuma nostādne aģentūrai ir viens no priekšnoteikumiem mērķtiecīgai un aktīvai aģentūras izmantošanai.

Operatīvais darbinieks aģentam sniedz palīdzību uzdevuma veikšanas laikā un pastāvīgi kontrolē tā darbības.

4.8. No aģenta iegūtā informācija par VDK uzdevuma izpildi, ziņas, pēc aģenta iniciatīvas iegūtā informācija, kā noteikums, tiek noformēta rakstiski aģentūras ziņojuma veidā. Aģentūras ziņojumam jāsaturs atbildes uz uzdevumā dotajiem jautājumiem, jābūt norādītiem apstākļiem, kas saistīti ar uzdevuma veikšanu un nepieciešamo ziņu iegūšanu, izklāstītiem faktiem un parādībām, kas pelna VDK orgānu uzmanību. Aģentūras ziņojums ir dokuments, uz kura pamata tiek pieņemti lēmumi, ka skar citu cilvēku intereses, tādēļ fakti aģentiem jāizklāsta precīzi un stingri objektīvi. Viņam jāizprot sava politiskā un morālā atbildība par katru ienākušo signālu.

Atsevišķos izņēmuma gadījumos no aģenta saņemto informāciju operatīvais darbinieks (rezidents) drīkst noformēt izziņas veidā vai pielietojot skaņu ierakstu, ko pēc tam noformē kā izziņu.

Aizliegts pieņemt rakstiskus ziņojumus par personām, kas jāizvērtē sakarā ar došanos ārzemju braucienos, kam jāsaņem atļauju pieejai slepeniem un īpaši svarīgiem darbiem, kas tiek iesaukti PSRS VDK robežapsardzības karaspēkā vai PSRS Bruņoto Spēku īpašā režīma daļās, formējas darbā VDK orgānos, kā arī par padomju pilsoņiem, kas kandidē uz vervēšanu, ja aģenti tos noraksturojuši pozitīvi. Šādos gadījumos informāciju noformē operatīvais darbinieks kā izziņu.

Aģentūras ziņojumus izskata un izvērtē operatīvais darbinieks un viņa tiešais priekšnieks. Un atkarībā no to nozīmības pakāpes ziņojumi tiek nodoti augstāk stāvošiem vadītājiem.

Aģentūras ziņojumos nav pieļaujams apmelojošu izdomājumu burtisks izklāsts par PSKP un Padomju valdības vadītājiem.

4.9. Satikšanās ar aģentiem jāorganizē regulāri, stingri nodrošinot, jebkādos sarežģītus apstākļos. Satikšanās regularitāti nosaka izejot no operatīvām vajadzībām, uzdevuma rakstura, tā izpildei nepieciešamā laika, nepieciešamības apmācīt aģentu. Satikšanās ar aģentiem viņiem izdevīgā, galvenokārt no darba un dienesta brīvā laikā. Satikšanās tiek plānotas. Par vietu, laiku un tikšanās tēmu operatīvais darbinieks ziņo tieši savam priekšniekam. Operatīvais darbinieks darba burtnīcā iekārto aģentu sarakstu pēc pseidonīmiem un veic nepieciešamos ierakstus par iepilnotajām apspriedēm un to rezultātiem.

Tiek atstrādāti aģenta un operatīvā darbinieka pēkšņas tikšanās paņēmieni un otrādi — operatīvā darbinieka un aģenta neplānotas satikšanās iespējas.

4.10. Gadījumos, kad operatīvajiem darbiniekiem tādu vai citādu iemeslu dēļ nav iespējas nodrošināt regulārus personiskus un konspiratīvus sakarus ar aģentiem, tiek izveidotas rezidentūras. Rezidentūru veido no uzticamiem aģentiem ar pieredzi sadarbībā ar VDK orgāniem. Aģents tiek nodots rezidenta rīcībā pēc abpusējas vienošanās. Rezidenta rīcībā, kā noteikums, nenodod tos aģentus, kas atrodas viņa tiešā dienesta pakļautībā, kā arī to aģentu kategoriju, kuri pakļauti idejiskai pāraudzināšanai. Aģentu nodošanu rezidentam veic operatīvais darbinieks personiski pamatojoties uz sava tiešā priekšnieka rakstisku atļauju.

Operatīvais darbinieks pastāvīgi rūpējas par rezidenta politiskās modrības paaugstināšanu, izskaidro viņam aģentūras darba politisko un operatīvo nozīmi, uzdevumus, kas viņam jārisina ar viņam nodoto aģentu palīdzību, iepotē rezidentam nepieciešamās iemaņas darbā ar aģentiem, apmāca ar nepieciešamām pretizlūkošanas ietvaros pieņemtām aģentu audzināšanas un izmantošanas metodēm, sniedz palīdzību konkrēto aģentu vadīšanā, periodiski tiek ar viņiem pats, kontrolē rezidenta darbu.

4.11. Satikšanās ar aģentiem parasti notiek konspiratīvajos un satikšanās dzīvokļos vai satikšanās punktos.

Par katru satikšanās un konspiratīvo dzīvokli tiek izstrādāta piesegšanas leģenda. Atbilstoši leģendai ir jābūt arī par katru operatīvo darbinieku, aģentu vai rezidentu, kas apmeklē satikšanās vai konspiratīvo dzīvokli. Notiek sistemātiskas dzīvokļu atšifrēšanas iespējas pārbaudes, bet nepieciešamības gadījumā — leģendas koriģēšana. Darbs satikšanās vai konspiratīvos dzīvokļos tiek pārtraukts (vai uz laiku apturēts), ja rodas tos apmekljošo aģentu atšifrēšanas draudi. Ne retāk kā reizi divos gados, kā arī gadījumos, kad satikšanās un konspiratīvais dzīvoklis vai satikšanās punkts pāriet cita darbinieka rīcībā tiek rakstīts slēdziens par tālākām to izmantošanas iespējām.

4.12. Aģentu personiskās īpašības, kādas nepieciešamas sadarbībai ar VDK orgāniem, tiek pilnveidotas un formētas ar politisku, tiesisku un tikumisku līdzekļu palīdzību, psiholoģisku sagatavošanu slepenam darbam, nepieciešamo paņēmieni apmācīšana valsts drošības orgānu doto uzdevumu izpildei. Aģentu audzināšana notiek priekšmetiski un nepārtraukti, ievērojot individuālu pieeju katram. Tiek ņemts vērā aģenta politiskais, vispārīgltītojošais un kultūras līmenis, pieredze un iemaņas, pasaules uzskata īpatnības un raksturs doto uzdevumu sarežģītības pakāpe, iepotēta augsta politiskās modrības izjūta, naidis pret ienaidnieku, dziļa izpratne par to, ka VDK orgāni darbojas valsts un padomju tautas interesēs sekojot partijas norādēm. Aģentu audzināšanas darbā, viņu morāli politiskās sagatavotības, VDK orgānu doto uzdevumu izpildes pamatā ir marksistiski ļeņiniskā mācība, komunistiskā ideoloģija un PSKP norādījumi ideoloģiski politiskās audzināšanas darba jautājumos.

Audzināšanas un apmācības procesā tiek izstrādāta aģenta prasme redzēt un atklāt faktus un notikumus, kas izraisa interesi valsts drošības orgānos, izanalizēt pēc būtības, dot objektīvu novērtējumu. Iepotēt iemaņas kontaktu nodibināšanā un nostiprināšanā ar valsts drošības orgānus interesējošiem cilvēkiem, nepieciešamības gadījumā atstājot uz viņiem vajadzīgo ietekmi.

Neatkarīgi no vervēšanas pamatiem, aģentam jāpiemīt godīgumam, jābūt uzticīgam valsts drošības orgāniem dotajām saistībām. Savlaicīgi izskauzami jebkādi aģenta mēģinājumi izmantot sakarus ar VDK savtīgos, vēl vairāk — noziedzīgos nolūkos, kūdot cilvēkus veikt krimināli sodāmas darbības.

Aģentu audzināšana un apmācība notiek ņemot vērā viņu izmantošanas perspektīvu, pilnīgi pakļaujot viņiem izvirzīto konkrēto uzdevumu sekmīgai risināšanai. Izšķirošais faktors aģentu audzināšanā un apmācībā ir darbs, tā rezultāti, VDK doto operatīvo uzdevumu praktiska izpilde.

4.13. Darbā ar aģentiem izpaužas principiāls tainīgs prasījums.

Tai pašā laikā saglabājot taktiskumu, iejūtību, labvēlību un cieņu pret personību. Operatīvajam darbiniekam pastāvīgi jāatceras un jārēķinās, ka uz aģenta pleciem gulstas papildus atbildība un slodze, bieži tiek uzticēti smalki, sarežģīti un dažreiz pat bīstami uzdevumi, kuru izpildei viņš ne tikai jāapmāca un jāaudzina, bet arī tīri cilvēciski jāiedvesmo.

Jāprot taktiski izlabot aģenta kļūdas, nepieļaut, ka viņš psiholoģiski salūzt un noslēpj aizvainojumu. Savstarpējām attiecībām ar aģentu jābūt tādām, lai viņš uz satikšanos nāktu ne tikai atskaitīties par veikto uzdevumu, bet arī tādēļ, lai dalītos ar pašu dārgāko no savas personiskās un ģimenes dzīves, tiektos saņemt no operatīvā darbinieka ne tikai labu padomu, bet arī draudzīgu atbalstu, vajadzības gadījumā arī palīdzību. Pret katru aģentu jāizturas ļoti individuāli, ņemot vērā tā vecumu, dienesta un sabiedrisko stāvokli, raksturu, sadarbības ar VDK orgāniem ilgumu. Ļoti taktiski jāveido attiecības ar sieviešu kārtas aģentiem, vienmēr ņemot vērā sievietēm raksturīgās psihofizioloģiskās un citas īpatnības.

Ja attiecībās ar aģentu radušies sarežģījumi, operatīvais darbinieks savlaicīgi par to ziņo tiešajam priekšniekam.

4.14. Svarīgākais priekšnoteikums sekmīgai aģentūras izmantošanai cīņā pret ienaidnieka un naidīgo elementu kaitniecisko darbību — visstingrākā konspirācijas principu ievērošana. Konspirācija aģentūras darbā ir čekistam nepieciešama profesionāla iezīme, visa vadošā operatīvā sastāva pastāvīgu rūpju un uzmanības priekšmets. Konspirācija darbā ar aģentiem, rezidentiem, satikšanās un konspiratīvo dzīvokļu turētājiem, tiek nodrošināta audzinot viņus politiskās modrības garā, apmācot kādas metodes pielietot, lai saglabātu noslēpumā sadarbību ar VDK orgāniem un slepenā darba saturu, ar konspiratīvas rīcības noteikumiem uzdevumu izpildīšanas laikā, uzturot sakarus ar operatīvajiem darbiniekiem un šo metožu stingru ievērošanu, no aģentiem saņemtās informācijas prasmiņu izmantošanu utt. Īpašu uzmanību prasa aģenta aizšifrēšana ievadot viņus izstrādē un izvedot no tās, kā arī veicot izmeklēšanas darbības.

Aģentam piegādāto ziņu apjomam, kas atklāj dažus pretizlūkošanas darba paņēmienus, stingri jāatbilst viņam dotā uzdevuma raksturam. Dati par konkrētu padomju pilsoni — VDK orgānu intereses objektu — var tikt sniegti aģentam tikai pēc tam, kad precizēta viņa reālā līdzdalība šīs personas pārbaudē, izstrādē vai novērošanā.

Sagatavojot dokumentus, kuros tiek atklāti dati par aģentiem, viņu darbu, jāievēro noteiktais slepenības režīms. Dati par aģentu var tikt atklāti citam operatīvajam darbiniekam tikai asas nepieciešamības gadījumā un ar tiešā priekšnieka atļauju.

4.15. Pastāvīgi un mērķtiecīgi notiek darbs aģentūras aparāta aizsargāšanā, lai tajā neiekļūtu pretinieka aģenti, dezinformatori, personas, kas nespēj objektīvi izvērtēt faktus un notikumus, kas tendēti uz nomelnošanu, tiek veikta aģentu uzticības pārbaude, piemērotība tālākai izmantošanai. Šis darbs tiek veikts vispirms ar aģenta darbības rūpīgu analīzi veicot VDK orgānu dotos uzdevumus, viņa aģentūras ziņojumu, uzvedību satikšanās laikā, utt., rūpīgu analīzes palīdzību. Īpaša uzmanība tiek pievērsta aģentu no ārvalstu pilsoņu, bezpavalstnieku un naidīgo elementu vidus izpētei un pārbaudei.

Gadījumos, kad radušās aizdomas par nodevību, šaubas par aģenta godīgumu, notiek viņa padziļināta pārbaude, nepieciešamības gadījumā izmantojot VDK orgānu rīcībā esošos operatīvos un operatīvi tehniskos paņēmienus.

Pēc pētījuma rezultātiem tiek sastādīts slēdziens, ko apstiprina pilsētas vai rajona orgānu operatīvās daļas priekšnieks. Īpašo nodaļu, izlūkošanas daļas, PSRS VDK robežsardzības vienības priekšnieks vai viņa vietnieks.

Politiski un operatīvi attaisnojamos gadījumos ar PSRS VDK sankciju notiek darbs ar dubultaģentiem operatīvo spēļu attīstības interesēs, pretinieka dezinformēšanai, to specdienestu darbinieku diskreditēšanai utt. Pie tam obligāts priekšnosacījums ir iniciatīvas paturēšana VDK orgānu rokās, nav pieļaujama informācijas noplūde, kas varētu tikt izmantota par jaunu Padomju valstij.

4.16. Darba ar aģentūru kopējā pamatmetode ir pārliecināšana. Nepieciešamība pielietot piespiedu līdzekļus, kas varētu rasties strādājot ar dažiem aģentiem no ārvalstu pilsoņu, bezpavalstnieku, naidīgu elementu, personu, kas atrodas šķiriski svešas ideoloģijas ietekmē, vidus, tiek uzskaitīta par piespiedu palīgmetodi, kuras galamērķis ir pārliecināt un pāraudzināt. Piespiešanai katru reizi jābūt operatīvi attaisnotai, tai jābalstās uz reāliem faktiem, realizētai likumu ietvaros, kas aizsargā personas tiesības un intereses.

4.17. Reizi divos gados notiek aģentu un rezidentu atestācija, kas ir viena no aģentu darba kontroles formām. Atestēšana tiek noformēta kā raksturojums. Raksturojumu sastāda arī gadījumos, kad aģentam un rezidentam uzdod īpaši svarīgus uzdevumus, nodod tos cita operatīvā darbinieka vai citas operatīvās apakšvienības vai VDK orgāna rīcībā. Ja kopš pēdējās atestācijas pagājis vairāk kā gads.

Aģenta raksturojumā tiek atspoguļotas viņa lietiskās un politiskās īpašības, attieksme pret sadarbību ar valsts drošības orgāniem, operatīvās iespējas, izmantošanas pamatvirzieni, doto uzdevumu izpildes rezultāti, viņa informētība par VDK orgānu līdzekļiem un metodēm, rakstura īpatnības, noslieces, perspektīvām darbā ar aģentu. Rezidenta raksturojumā bez tam tiek atspoguļotas viņa prasme vadīt aģentus, attiecību veidošanas māka un viņiem uzticēto aģentu darba rezultativāte. Raksturojumu paraksta operatīvais darbinieks un to apstiprina tiešais priekšnieks.

5. Uzticības personas.

5.1. Uzticēšanās attiecības ir viena no darbaļaužu atbalsta formām palīdzībā VDK orgāniem. Tās tiek nodibinātas ar Dzimtenei uzticīgiem, godīgiem padomju pilsoņiem uz stingras brīvprātības principiem, galvenokārt informatīvu mērķu dēļ un lai izpildītu VDK orgānu operatīvos uzdevumus, kas neprasa speciālu apmācību un īpašus konspirācijas pasākumus. Uzticēšanās attiecības tiek nodibinātas tikai ar konkrētu mērķi.

5.2. Izņēmuma gadījumos uzticības personas var tikt iesaistītas arī aktīvos pretizlūkošanas pasākumos, tai skaitā, lai atstātu nepieciešamo iespaidu operatīvās situācijas attīstībā, operatīvās uzskaites lietās, u.c., ar vadītāju, kas sankcionējuši šos pasākumus, rakstisku atļauju. Pie tam notiek uzticības personas atbilstoša sagatavošana nepieciešamības gadījumā arī papildus pārbaude. Uzticības personas, kas tiek izmantotas uz šāda rakstura uzdevumiem ilgākā laika periodā un ievērojot konspirāciju, tiek vervētas par aģentiem. Šādos un citos gadījumos uzticības personu vervēšana notiek noteiktā kārtībā.

5.3. Par uzticības personām nevajadzētu izraudzīties uzņēmumu, iestāžu, organizāciju, mācību iestāžu, sovhozu, kolhozu vadītājus, karaspēka daļu pavēlniecību, ar kuriem operatīvais darbinieks uztur lietiskās un oficiālas attiecības.

5.4. Darbu ar uzticības personām konkrētā iecirknī, virzienā, objektā organizē operatīvais darbinieks. Viņš nosaka tās vai citas personas pieaicināšanas nepieciešamību uzdevuma veikšanā uz uzticēšanās pamatiem, pārbauda pēc operatīvās uzskaites VDM — leM aģentūras uzskaites datiem, sastāda tsu izziņu, kurā atspoguļojas nodibināto uzticēšanās attiecību mērķis un pieaicinātās personas raksturojums. Atļauja uzticēšanās attiecību nodibināšanai tiek izsniegta pamatojoties uz izdoto izziņu.

Uzticības personas tiek audzinātas augstas politiskās modrības garā, viņiem saglabājot slepenībā uzdevumu, ko devuši VDK orgāni. Valsts drošības orgānu darba metodes un dati par operatīvās intereses objektiem viņiem tiek atklāti tikai ārkārtējas nepieciešamības gadījumos, stingri dotā konkrētā uzdevuma ietvaros.

Uzticības personu audzināšanas darbā un savstarpējās attiecībās ar viņiem operatīvais darbinieks vadās no tiem pašiem pamatprincipiem, kādi paredzēti darbā ar aģentiem.

Nepieciešamības gadījumā uzticības personu izraudzīšanas un darba procesā ar viņiem tiek pieaicināti ārštata darbinieki un rezidenti.

5.5. Operatīvo darbinieku tiešie priekšnieki kontrolē un sniedz palīdzību uzticības personu izraudzīšanā un izmantošanā, instruktāžā, saņemtās informācijas izmantošanā, rezidentūru izveidošanā no uzticības personām.

5.6. Informāciju no uzticības personām pieņem mutiski un noformē kā izziņu un to sastāda operatīvais, ārštata darbinieks vai rezidents. Ja informācija satur ziņas par īpaši smagu vai citu valsts noziegumu sagatavošanu vai izdarīšanu un citas operatīvi nozīmīgas ziņas, attiecībā uz kurām var rasties nepieciešamība tās legalizēt, uzticības persona iesniedz ar savu parakstu apstiprinātu rakstisku ziņojumu. Uzticības personas informācija tiek ieregistrēta un izmantota tāpat kā jebkura cita operatīvā informācija.

5.7. Sakari ar uzticības personām tiek uzturēti pēc nepieciešamības. Atkarībā no operatīvās situācijas, dotajiem uzdevumiem un konkrētās personas var tikt uzturēti gan atklāti, gan konspiratīvi. Īpašas nepieciešamības gadījumā, kad uzticības persona piedalās svarīgos čekistu pasākumos, satikšanās ar viņiem var notikt satikšanās dzīvokļos. Atļauju šādiem kontaktiem dod amatpersonas, kam ir tiesības sankcionēt satikšanās dzīvokļu uzturētāju vervēšanu.

5.8. Rezidentūru no uzticības personām var izveidot armijas daļās, uz tālbraucējiem kuģiem valsts robežu apsardzības operatīvas nodrošināšanas interesēs. Izņēmuma gadījumos to var izveidot arī dažos rūpniecības, transporta, sakaru uzņēmumos un augstākajās mācību iestādēs. Darbā ar uzticības personām netiek iesaistīti rezidenti, kas uztur sakarus ar aģentiem. Atļauju operatīvajam darbiniekam nodot uzticības personu rezidenta rīcībā dod viņa tiešais priekšnieks.

5.9. Pirms darba iecirkņa nodošanas operatīvais darbinieks iepazīstina jauno darbinieku ar viņa rīcībā esošajām uzticības personām. Uzticības personu nodošana šajā un citos gadījumos notiek ar operatīvā darbinieka tiešā priekšnieka atļauju.

5.10. Uzticības personu uzskaitē tiek vesta pēc lītera lietu saraksta, kuros atspoguļojas ievirzes dati, laiks un uzticēšanās attiecību nodibināšanas mērķis. Uzticēšanās attiecību pārtraukšanas gadījumā sarakstos savlaicīgi tiek izdarītas nepieciešamās atzīmes.

6. Apbalvošana un stimulēšana.

6.1. Aģentu, rezidentu, konspiratīvo un satikšanās dzīvokļu uzturētāju, uzticības personu stimulēšana un apbalvošana par auglīgu sadarbību, VDK orgānu operatīvo uzdevumu sekmīgu veikšanu, notiek sekojošā formā:

- izsakot pateicību PSRS VDK Priekšsēdētāja, Priekšsēdētāja vietnieku vai Kolēģijas vārdā;

- izsakot pateicību ar pavēli vai mutiski galvenās pārvaldes priekšnieka, PSRS VDK pastāvīgās pārvaldes un nodaļu, savienoto vai autonomo republiku Valsts drošības komiteju priekšsēdētāju vai Kolēģiju, novadu un apgabalu VDKP priekšnieku, PSRS VDKP īpašo nodaļu, PSRS VDK armijas grupējumu, kara apgabalu, flotes, robežapsardzības apgabalu karaspēka, centrālās pakļautības apvienību īpašo nodaļu priekšnieku vārdā;

- ar operatīvā darbinieka vai viņa priekšnieka mutisku pateicību;

- pasniedzot vērtīgas dāvanas, naudas apbalvojumus;

- ievērojot nepieciešamo konspirāciju, sniedzot palīdzību personiska rakstura jautājumos, kas nav pretrunā likumam.

Par īpašiem nopelniem valsts drošības nodrošināšanā aģenti, rezidenti un uzticības personas var tikt ieteiktas valsts apbalvojumiem. Pie tam tiek veikti pasākumi, lai neatklātu apbalvojamās personas sadarbības faktu ar VDK orgāniem.

Stimulēšanai un apbalvošanai jābūt pelnītai un savlaicīgai.

Izraksti no dokumentiem, kas atspoguļo stimulēšanas, apbalvošanas vai izvirzīšanas valsts apbalvojumiem iemeslus, tiek pievienoti aģentu, rezidentu, konspiratīvo vai satikšanās dzīvokļu uzturētāju personiskajai lietai, bet par uzticības personām – lītera lietai.

6.2. Par nopelniem valsts drošības nodrošināšanā aģentiem un rezidentiem, bet apgādnieka zaudēšanas gadījumā viņu ģimenēm, pēc PSRS VDK vadības apstiprinātiem slēdzieniem, var tikt piešķirtas pensijas vai dotācijas pie pensijām, ko viņi saņem no sociālās nodrošināšanas iestādēm.

6.3. Valsts drošības orgānu vadošo un operatīvo sastāvu par sekmīgu darbu ar aģentūru un uzticības personām stimulēšanai izvirza atbilstošie priekšnieki noteiktā kārtībā.

Vissekmīgākie vadošie un operatīvie darbinieki, kas personīgi piedalījušies vērtīgu un īpaši izcilu aģentu vervēšanā un nodrošinājuši augstu aģentu darba rezultativitāti, tiek ieteikti apbalvošanai ar PSRS ordeņiem un medaļām, savienoto republiku Augstāko Padomju Prezidiju Goda rakstiem, krūšu nozīmīti "Valsts drošības goda darbinieks", kārtējās militārās pakāpes pirmstermiņa piešķiršanu vai arī pēc noteiktā izdienas termiņa noteicēšanas paaugstināšanu pakāpē augstāk par vienu nekā iepriekšējā, kas paredzēta pēc ieņemamās štata vietas; ar naudas apbalvojumu vai vērtīgu dāvinājumu vērtībā līdz 1000 rubļiem; izmanto arī citus materiālās un morālās stimulēšanas metodes.

Vadošā un operatīvā sastāva ieteikšanu PSRS valsts apbalvojumiem par sekmīgu aģentūras darbu, apbalvošanu ar savienoto republiku Augstāko Padomju Prezidiju Goda rakstiem un stimulēšanu ar PSRS VDK Priekšsēdētāja pavēlēm notiek noteiktā kārtībā pēc PSRS VDK centrālā aparāta apakšnodaļu vadītāju, VDK orgānu uz vietām, PSRS VDK robežapsardzības karaspēku apgabalu priekšnieku lūgumiem.

Materiālu sagatavošana šai jautājumā un saskaņošana ar PSRS VDK Kadru pārvaldi jāveic attiecīgo galveno pārvalžu un PSRS VDK patstāvīgo pārvalžu priekšniekiem.

7. Tiesības sankcionēt aģentūras vervēšanu vai tās izslēgšanu no aģentūras aparāta, personiskā operatīvā kontakta, operatīvā kontakta un uzticēšanās attiecību nodibināšana.

7.1. Noteikts, ka tiesības sankcionēt aģentu vervēšanu un rezidentu, konspiratīvo un satikšanās dzīvokļu uzturētāju, kas nākuši no padomju pilsoņu vidus, aģentu no ārvalstu pilsoņu un bezpavalstnieku vidus, kas pastāvīgi dzīvo PSRS teritorijā, izslēgšanu no aģentūras aparāta, ir galveno pārvalžu, tajās ietilpstošo pārvalžu, patstāvīgo pārvalžu un PSRS VDK daļu priekšniekiem, savienoto un autonomo republiku VDK priekšsēdētājiem, novadu un apgabalu VDKP priekšniekiem, savienoto republiku VDK 2., 4., 5., 6., 7. un 9. apakšvienību priekšniekiem, Maskavas pilsētas un Maskavas apgabala PSRS VDKP priekšniekiem, Ļeņingradas apgabala VDKP priekšniekiem, VDK-VDKP dienestu priekšniekiem, autonomo apgabalu apakšvienību priekšniekiem, VDK-VDKP nodaļu priekšniekiem. Tādas tiesības ir piešķirtas arī augstāk minēto amatpersonu vietniekiem.

Tiesības sankcionēt konspiratīvo un satikšanās dzīvokļu turētāju vervēšanu vai izslēgšanu no aģentūras aparāta piešķir arī PSRS VDK pārvalžu un galveno pārvalžu sistēmā ietilpstošo nodaļu priekšniekiem.

Savienoto un autonomo republiku VDK priekšsēdētājiem, novadu un apgabalu VDKP priekšniekiem, izejot no konkrētās situācijas, ir atļauts izņēmuma kārtā dot tiesības sankcionēt aģentu no padomju pilsoņu vidus vervēšanu vai izslēgšanu no aģentūras aparāta apgabala, pilsētu, rajonu nodaļu priekšniekiem. Par tiesību piešķiršanu tiek izdota pavēle.

Tiesības sankcionēt personiskā operatīvā kontakta nodibināšanu ar vervējamiem kandidātiem no padomju pilsoņu, ārzemju pilsoņu un bezpavalstnieku vidus, kas pastāvīgi dzīvo PSRS teritorijā, ir PSRS VDK centrālā aparāta nodaļu teritoriālo VDK orgānu priekšniekiem, PSRS VDK īpašās daļas brigādes priekšniekam, viņiem līdzīgiem un augstāk stāvošiem.

7.2. PSRS VDK īpašo nodaļu pārvaldēs un PSRS VDK īpašajās nodaļās tiesības sankcionēt vervēšanu vai izslēgt no aģentūras aparāta aģentus, rezidentus, konspiratīvo un satikšanās dzīvokļu uzturētājus, kas nāk no padomju pilsoņu vidus, ir īpašo nodaļu brigāžu priekšniekiem, robežapsardzības vienību priekšniekiem un augstāk stāvošiem, un attiecīgi viņu vietniekiem.

Uz kara kuģiem, ar speciālu tehniku apgādātajiem PSRS Jūras kara apgādātajiem flotes kuģiem, ar mērinstrumentiem nokomplektētiem kuģiem, kā arī Padomju Armijas apakšvienībās, kas uz laiku atrodas kapitālistisko un jaunattīstības valstu teritorijās, operatīvajiem darbiniekiem neatliekamos gadījumos atļauta padomju militārpersonu vervēšana patstāvīgi, ko pēc tam apstiprina VDK attiecīgās īpašās daļas priekšnieks.

Sankcionēt aģentu, rezidentu un satikšanās dzīvokļu uzturētāju no militārpersonu pulkvežu pakāpē (1. ranga kapteinis) un augstākā pakāpē vidus vervēšanu vai izslēgšanu no aģentūras aparāta ir tiesības PSRS VDK korpusu īpašo nodaļu priekšniekiem, viņu vietniekiem un augstāk stāvošiem.

Sankcionēt aģentu no ārvalstu pilsoņu vai bezpavalstnieku vidus, kas pastāvīgi dzīvo PSRS teritorijā, vervēšanu vai izslēgšanu aģentūras aparāta, ir tiesības PSRS VDK karaspēka īpašo nodaļu priekšniekiem, ar viņiem vienlīdzīgiem un augstāk stāvošiem.

7.3. Robežapsardzības karaspēkā tiesības sankcionēt vai izslēgt no aģentūras aparāta aģentus, rezidentus, konspiratīvo un satikšanās dzīvokļu uzturētājus no padomju pilsoņu vidus ir robežapsardzības apgabalu karaspēka priekšniekiem, robežapsardzības vienību, atsevišķu robežkontroles caurlaižu punktu priekšniekiem un viņu vietniekiem izlūkošana.

7.4. Tiesības sankcionēt operatīvo kontaktu VDK orgānu vārdā ar ārvalstu pilsoņiem un bezpavalstniekiem, kuri īslaicīgi uzturas PSRS teritorijā, vervēt vai izslēgt no aģentūras aparāta aģentus no viņu vidus (dažādu delegāciju un ārzemju kuģu komandu locekļus, ārzemju firmu personāla, montāžas darbu speciālistus, personas, kas ieradušās privātos jautājumos, ārzemju tūristus, studentus, stažierus, mācību iestāžu aspirantus, PSRS augstāko mācību iestāžu studentus, ārvalstu karaspēkā dienējušos, izstāžu, simpoziju dalībniekus un citas personas, kam nav diplomātiskas imunitātes), PSRS VDK centrālajā aparātā galveno un pastāvīgo pārvalžu priekšniekiem un viņu vietniekiem, vietējos VDK orgānos – savienoto un autonomo republiku VDK īpašo nodaļu pārvalžu priekšniekiem un PSRS VDK armijas grupu, apgabalu, flotes, īpašo nodaļu, robežapsardzības karaspēka priekšniekiem un viņu vietniekiem. Norādītajām amatpersonām ir tiesības VDK vārdā sankcionēt operatīvo kontakta nodibināšanu un aģentu vervēšanu no padomju pilsoņu vidus, kas pastāvīgi dzīvo ārzemēs un īslaicīgi uzturas PSRS teritorijā, vai to izslēgšanu no aģentūras aparāta.

VDK. orgāni vervēšanu šajos gadījumos saskaņo uz vietas ar attiecīgajām PSRS VDK galvenajām un patstāvīgajām pārvaldēm.

Tiesības sankcionēt operatīvo kontaktu uz neitrāliem pamatiem (ne VDK orgānu vārdā) ar ārvalstu pilsoņiem un bezpavalstniekiem, kas īslaicīgi uzturas PSRS teritorijā, ir PSRS VDK centrālā aparāta apakšvienību operatīvo nodaļu un augstākstāvošiem priekšniekiem, VDKP-VDK 2., 4., 5., 6., 7. apakšvienību priekšniekiem, PSRS VDK karaspēka grupu, apgabalu, flotes īpašo nodaļu priekšniekiem, centrālās pakļautības apvienību, atsevišķo armiju priekšniekiem un viņu vietniekiem.

7.5. Tiesības sankcionēt VDK vārdā operatīvā kontakta nodibināšanu, aģentu vervēšanu un izslēgšanu no aģentūras aparāta no ārvalstu pilsoņu vidus, kas īslaicīgi uzturas PSRS teritorijā — redzamiem valsts un sabiedriskiem darbiniekiem, diplomātiem un citām personām, kam piešķirta diplomātiskā imunitāte, ir vienīgi PSRS VDK vadībai.

7.6. Aģentu vervēšana ārzemēs no ārvalstu pilsoņu un bezpavalstnieku un tur pastāvīgi dzīvojošo padomju pilsoņu vidus notiek ar PSRS VDK vadības sankciju pēc PSRS VDK Otrās un Trešās galvenās, Ceturtās, Piektās un Sestās pārvaldes ieteikumiem pēc saskaņošanas ar PSRS VDK Pirmo galveno pārvaldi.

Tiesības sankcionēt operatīvā kontakta nodibināšanu uz neitrāliem pamatiem ārzemēs ar ārvalstu pilsoņiem un bezpavalstniekiem (izņemot redzamus sabiedriskos un politiskos darbiniekus), un pastāvīgi tur dzīvojošiem padomju pilsoņiem ir PSRS VDK galveno un patstāvīgo Pārvalžu priekšniekiem, savienoto un autonomo republiku VDK priekšsēdētājiem, novadu un apgabalu VDKP priekšsēdētājiem, PSRS VDK pārvalžu īpašo nodaļu un PSRS VDK armijas grupu, apgabalu, flotes, PSRS Jūras kara flotes vienību un apvienību priekšniekiem un viņu vietniekiem.

7.7. Operatīvo darbinieku tiešajiem priekšniekiem dotas tiesības sankcionēt aģentu pieņemšanu konspiratīvajos un satikšanās dzīvokļos, apstiprināt lēmumus par rezidentu, satikšanās un konspiratīvo dzīvokļu uzturētāju un aģentu izslēgšanu no aģentūras aparāta sakarā ar pārcelšanos uz citiem valsts rajoniem, ja VDK orgāni uzskata viņu tālāka izmantošana jaunajā dzīves vietā ir nelietderīga.

7.8. Tiesības sankcionēt uzticēšanās attiecību nodibināšanu ir PSRS VDK centrālā aparāta nodaļas priekšnieka vietniekam, VDK teritoriālo orgānu priekšnieka vietniekam, PSRS VDK īpašās nodaļas brigādes priekšniekam, robežapsardzības izlūkošanas nodaļas priekšnieka vietniekam, viņam līdzīgiem un augstāk stāvošiem.

Neatliekamos gadījumos, īpaši ārkārtēju notikumu izmeklēšanā, novēršot teroristiskus, diversiju un citas bīstamas darbības, operatīvajam darbiniekam ir tiesības nodibināt uzticēšanās attiecības patstāvīgi, attiecīgajam vadītājam šo faktu apstiprinot vēlāk.

Valsts drošības orgānu darbība aģentu un uzticības personu atrašanās, apmācīšanās un izvietošanās valsts drošības nodrošināšanas interesēs aptver plašu, sarežģītu procesu parādību un attiecību loku. Panākumi šai procesā lielā mērā ir atkarīgi no VDK orgānu vadošā un operatīvā sastāva politiskās un profesionālās sagatavotības līmeņa, mākas radoši pieiet darbam, pastāvīgi pilnveidojot operatīvo mākslu, jaunu čekistiskās darbības formu un metožu, kas vispilnīgāk atbilstu operatīvajiem apstākļiem un to attīstības tendencēm, meklējumos.

Piekrīt PSKP CK	Pilnīgi slepeni
Apstiprināts	Pielikums
PSRS VDK Kolēģijā	PSRS VDK pr-ja
1983. gada 17. jūnijā	Pavēlei Nr.00140
	1983. gada 4. jūlijā
Pilnīgi slepeni	

K30-1499-15/15 48., 56.-67. lpp. o. p. Tehniskais datorsalikums Kristīne Lindberga.

[1] Valsts drošības orgānu izlūkošanas apakšvienības darbā ar aģentūru ņem vērā arī citus normatīvos aktus.

[2] Kārtību, kādā tiek izmantoti operatīvi tehniskie līdzekļi, nosaka ģeogrāfijas instrukcija.

Saistītās ziņas:

Čekisti kaimiņos. Igaunijas PSR un Lietuvas PSR iekšlietu un valsts drošības resoru vadītāji 20.12.2017
 Gints Zelmenis: 20. gadsimta astoņdesmito gadu «nepolitiskie» noziegumi okupētajā Latvijā un Valsts drošības komiteja 28.11.2017
 Ineta Lipša: Valsts drošības komiteja valsts akciju sabiedrības «Intūrists» operatīvajā vadībā (1957-1992) 27.11.2017
 Publicēta informācija par Ivara Godmaņa sadarbības fakta ar VDK pazudušās tiesas lietas meklēšanu 27.11.2017
 Aldis Daugavvanags: Čekas loma kontrabandas izmeklēšanā (1945-1985). Atsevišķu piemēru analīze. 25.11.2017
 Publicēts zinātnieku aicinājums Valsts Prezidentam 21.11.2017
 Linards Muciņš: Nošaušana sevišķā kārtībā - PSRS noziegums pret ius cogens normām. Liepājas «Zilā brīnuma» piemērs. 21.11.2017
 Tiesiskais skatpunkts: Latvijas Republikas informācijas atklātības kods un VDK dokumenti. 20.11.2017
 Jānis Taurēns: Kā publiski analizēja LPSR Valsts drošības komitejas aģentu un informatoru identitāti, sadarbību? 25.10.2017
 Ieskats LPSR valsts drošības ministra Alfonas Novika Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 17.10.2017
 Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja Jāņa Vēvera Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 13.09.2017
 Ieskats LPSR iekšlietu un valsts drošības ministra Nikolaja Kovaļčuka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 20.08.2017
 Ieskats LPSR iekšlietu ministra Mihaila Drozda Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 15.08.2017
 Ieskats čekista, LPSR iekšlietu ministra Jāņa Broliša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 22.07.2017
 Lielā terora čekista, LPSR iekšlietu ministra Alberta Sieka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietas apskats 28.04.2017
 Čekista, LPSR iekšlietu ministra Jura Augusta Eglīša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietas apskats 19.04.2017
 Ieskats čekista, LPSR iekšlietu ministra Ivana Zujāna Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 11.04.2017
 Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja Longina Avdjukeviča Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 30.03.2017
 Ieskats LPSR iekšlietu ministra un VDK darbinieka Bruno Šteinbriķa LKP CK personas kadru lietā 22.03.2017
 Čekista, LPSR iekšlietu ministra Vladimira Sējas LKP CK nomenklatūras lietas apskats 16.03.2017
 LPSR VDK priekšsēdētāja Edmunda Johansona biogrāfiskās ziņas 12.02.2017

Tweet

Patīk 8

Ieteikt

G+